

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Halina Kiriło (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa B.K.
przeciwko A. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.
o ustalenie i wynagrodzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 lutego 2018 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego w G.
z dnia 12 września 2017 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 września 2017 r. Sąd Okręgowy w G., w sprawie z powództwa B.K. przeciwko A. spółce z o.o. z siedzibą w G. o ustalenie i wynagrodzenie, odrzucił skargę kasacyjną powódki od wyroku tego Sądu z dnia 28 kwietnia 2017 r.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w dniu 21 lipca 2017 r. adwokat reprezentujący powódkę wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 28 kwietnia 2017 r., oddalającego apelację powódki. Skarga była obarczona licznymi brakami, gdyż nie zostały do niej dołączone odpisy w ilości wymaganej przepisami prawa, skarga nie została opłacona oraz nie załączono do niej pełnomocnictwa dla adwokata A. T. do reprezentowania powódki

przed Sądem Najwyższym. Zarządzeniem przewodniczącego pełnomocnik powódki został wezwany do uzupełnienia tych braków w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia skargi. W określonym terminie pełnomocnik powódki nadesłał dwa odpisy skargi kasacyjnej, uiścił opłatę podstawową od skargi oraz wskazał, że pełnomocnictwo udzielone mu przez powódkę w dniu 7 listopada 2016 r. obejmuje prowadzenie wszystkich spraw przeciwko pozwanemu, a tym samym upoważnia również do reprezentowania powódki przed Sądem Najwyższym.

Sąd Okręgowy stwierdził, że sporządzając i wnosząc skargę kasacyjną pełnomocnik powódki był obowiązany do dołączenia pełnomocnictwa do reprezentowania powódki w postępowaniu kasacyjnym z podpisem mocodawcy lub uwierzytelnionego odpisu pełnomocnictwa wraz z odpisami. Obowiązek załączenia odpisu pełnomocnictwa wynika z art. 89 § 1 k.p.c. i oznacza nałożenie na stronę (jej pełnomocnika) obowiązku o charakterze formalnym. Łączne odczytywanie art. 126 i art. 89 § 1 k.p.c. wskazuje, że brak złożenia przez stronę odpisu pełnomocnictwa do reprezentowania jej przed Sądem Najwyższym stanowi brak formalny pisma procesowego, podlegający uzupełnieniu w trybie art. 130 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 3 k.p.c. Nieuzupełnienie tego braku w terminie uzasadnia odrzucenie skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. O uzupełnieniu lub nieuzupełnieniu braku pełnomocnictwa decyduje zaś treść dokumentu pełnomocnictwa.

Wnosząc w imieniu powódki skargę kasacyjną adwokat A. T., w wykonaniu zobowiązania nałożonego zarządzeniem przewodniczącego, w określonym terminie powołał się na pełnomocnictwo procesowe udzielone mu przez powódkę w dniu 7 listopada 2016 r., z którego treści wynika, że upoważnia ona tegoż adwokata do prowadzenia swojej sprawy przeciwko A. Sp. z o.o. w G.. Sąd Okręgowy wskazał, że pełnomocnictwo procesowe nie obejmuje z mocy samego prawa (art. 91 k.p.c.) uprawnienia do sporządzenia skargi kasacyjnej i udziału w postępowaniu wywołanym jej wniesieniem, skoro w znaczeniu technicznopprocesowym skarga wszczyna nową sprawę, której celem jest kontrola legalności orzeczenia. Pełnomocnictwo procesowe udzielone przez skarżącą adwokatowi A. T. nie uprawnia zatem do sporządzenia skargi kasacyjnej oraz reprezentacji skarżącej przed Sądem Najwyższym, albowiem postępowanie przed tym Sądem dotyczy

nowej sprawy wszczętej przez wniesienie skargi kasacyjnej, podczas gdy postępowanie w sprawie kończy się z chwilą uprawomocnienia orzeczenia sądu drugiej instancji.

W ocenie Sądu Okręgowego, pełnomocnictwo udzielone przez powódkę adwokatowi A. T. w dniu 7 listopada 2016 r. nie może być uznane za pełnomocnictwo zawierające umocowanie do reprezentowania skarżącej przez tego adwokata przed Sądem Najwyższym, co oznacza, że strona nie uzupełniła w terminie braku skargi kasacyjnej.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone w całości zażaleniem przez powódkę. Żaląca się podniosła zarzut naruszenia art. 88 k.p.c., przez bezpodstawne przyjęcie, że pełnomocnictwo rodzajowe udzielone przez B. K. nie stanowi podstawy do reprezentowania jej w postępowaniu przed Sądem Najwyższym oraz do złożenia w jej imieniu skargi kasacyjnej. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że wbrew stwierdzeniu zawartemu w zaskarżonym postanowieniu, pełnomocnik usunął wszystkie braki formalne skargi. W szczególności wraz z pismem z dnia 14 sierpnia 2017 r. doręczony został odpis pełnomocnictwa. Pełnomocnictwo to nie zawiera żadnych ograniczeń co do rodzaju spraw, jakie pełnomocnik może prowadzić przeciwko pozwanej spółce, zatem obejmuje również możliwość złożenia skargi kasacyjnej. Tym samym postanowienie Sądu Okręgowego jest w sposób oczywisty błędne.

Wezwany do uzupełnienia braku formalnego zażalenia, w postaci pełnomocnictwa do reprezentowania powódki przed Sądem Najwyższym, pełnomocnik powódki podniósł, że stosowne pełnomocnictwo zostało przedłożone wraz z pismem z dnia 14 sierpnia 2017 r., a kwestia oceny, czy pełnomocnictwo to jest prawidłowe, jest przedmiotem złożonego zażalenia i w tej sytuacji żądanie kolejnego pełnomocnictwa uznał za bezpodstawne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c., sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1, nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Natomiast art. 398⁴ § 3 k.p.c. stanowi, że skarga kasacyjna poza spełnieniem innych wymagań, które przepis ten przewiduje, musi również spełniać wymagania przewidziane dla każdego pisma procesowego. Wymagania, jakie musi spełniać każde pismo procesowe, a zatem także skarga kasacyjna, zostały wymienione w art. 126 k.p.c. Zgodnie z § 3, do pisma należy dołączyć pełnomocnictwo, jeżeli wnoszący je pełnomocnik dotychczas pełnomocnictwa nie złożył. W przypadku, gdy skarga jest w tym zakresie dotknięta brakiem, zachodzi konieczność jego uzupełnienia w zwykłym trybie przewidzianym dla uzupełniania braków formalnych skargi (art. 398⁶ § 1 k.p.c.). Sąd nie może jednak odrzucić skargi, pomimo niewykonania zarządzenia dotyczącego usunięcia braków, jeśli skarga spełnia wymagania określone w art. 398⁴ k.p.c., a w szczególności nie było potrzeby wzywania do uzupełniania braków skargi w zakresie wykazania umocowania (art. 398⁴ § 3 w związku z art. 126 § 3 k.p.c.).

W judykaturze przyjmuje się, że pełnomocnictwo procesowe w rozumieniu art. 91 pkt 1 k.p.c. nie obejmuje umocowania do wniesienia skargi kasacyjnej czy skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku i udziału w postępowaniach zainicjowanych tymi środkami zaskarżenia. Jak bowiem zauważono w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III CZP 142/07 (OSNC 2008 nr 11, poz. 122), wykładnia art. 91 pkt 1 k.p.c. nie może odbiegać od celu pełnomocnictwa procesowego, którym jest umocowanie do dokonywania wszelkich czynności procesowych służących rozpoznaniu sprawy (*verba legis* - łączących się ze sprawą). Wątpliwość, że sformułowanie "łączących się ze sprawą czynności procesowych" wskazuje na objęcie zakresem pełnomocnictwa procesowego także łączących się ze sprawą czynności po jej zakończeniu (po uprawomocnieniu się orzeczenia rozstrzygającego sprawę co do istoty), ustępuje, gdy się zważy, że skoro ustawodawca nie wymienił czynności procesowych objętych umocowaniem wynikającym z pełnomocnictwa procesowego, wskazując, że są to "wszystkie

łączące się ze sprawą czynności procesowe", to z logicznego punktu widzenia nie może ulegać wątpliwości, iż chodzi o czynności podejmowane w rozpoznawanej sprawie, nie zaś pozostające jedynie w związku z tą sprawą. Inne rozumienie prowadzi do niemożliwego do zaakceptowania wniosku, że zakresem pełnomocnictwa objęte są tylko czynności mające związek ze sprawą, nie zaś podejmowane w sprawie, w celu jej merytorycznego rozpoznania. Skoro więc celem postępowania wywołanego wniesieniem zarówno skargi kasacyjnej, jak i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jest wyłącznie kontrola legalności orzeczenia, nie zaś rozpoznanie sprawy, w której zostało ono wydane, to jakkolwiek wniesienie tych skarg zaczyna postępowanie będące kontynuacją postępowania zakończonego przez sądy powszechne, to jednak w znaczeniu technicznoprosesowym wszczyna nową sprawę.

Sąd Najwyższy stoi jednak na stanowisku, że jeżeli pełnomocnictwo zawiera upoważnienie do występowania przed "sądami" bez określenia, o jakie sądy chodzi, to takie sformułowanie użyte w pełnomocnictwie powinno być rozumiane jako umocowanie do występowania również przed Sądem Najwyższym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2010 r., I CZ 148/10, LEX nr 1147734, z dnia 10 marca 2006 r., IV CZ 18/06, LEX nr 1103705, czy z dnia 27 stycznia 2011 r., II PZ 52/10, LEX nr 784935; z dnia 27 stycznia 2016 r., III PK 62/15, LEX nr 1982408).

W przedmiotowej sprawie udzielone adwokatowi A. T. przez B. K. pełnomocnictwo upoważniało adwokata do "prowadzenia sprawy powódki przeciwko A. sp. z o.o. w G.". Zakres pełnomocnictwa znajdującego się w aktach sprawy wykraczał zatem poza ramy pełnomocnictwa procesowego w sprawach cywilnych z art. 91 k.p.c., a jego treść należało oceniać zgodnie z art. 92 k.p.c. dotyczącym pełnomocnictwa szerszego niż pełnomocnictwo procesowe.

Trzeba pamiętać, że w świetle art. 88 k.p.c. pełnomocnictwo może być albo procesowe - bądź to ogólne, bądź do prowadzenia poszczególnych spraw - albo do niektórych tylko czynności procesowych. Nie ma więc przeszkód, aby strona udzieliła adwokatowi pełnomocnictwa procesowego do prowadzenia spraw określonego rodzaju. Udzielenie pełnomocnictwa procesowego do reprezentowania strony w określonej sprawie (pełnomocnictwo rodzajowe), bez ograniczenia jego

zakresu, oznacza umocowanie pełnomocnika także do prowadzenia spraw sądowych mocodawcy, w tym umocowanie do sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2016 r., II UZ 19/16, LEX nr 2109476). Należy zatem podzielić pogląd, że zawarte w aktach niniejszej sprawy pełnomocnictwo dla adwokata A. T. powinno być traktowane, jako wyraz woli powódki umocowania pełnomocnika do występowania także w postępowaniu kasacyjnym przed Sądem Najwyższym.

Trafny okazał się więc zarzut naruszenia przez zaskarżone postanowienie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 88 k.p.c. Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzekł jak w sentencji.

kc